

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2023/2024**

8. in 9. razred OŠ

Irena Androjna: *Modri otok*

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij			
A Razumevanje – do 20 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Predstavitev književnih oseb (Adrijana in Marise), njunega odnosa, stisk in nalog – do 12 t			
Povezanost odlomkov z glavnima osebama – do 4 t			
Simbolika barv in predmetov – do 4 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Podatki o pisateljici in njenih delih – do 4 t			
Podatki o knjigi <i>Modri otok</i> – do 3 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 3 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Presoja zanimanja sodobnega bralca za fantastični Modri otok in Marisino razmišljanje – do 4 t			
Pojasnitev in utemeljitev pomena ključa Kraljestva neskončne zarje – do 2 t			
Izviren naslov – do 2 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 2 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik regijske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

8. in 9. razred

Irena Androjna: *Modri otok*

Opomba

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem prepletajočem se razmišljanju tekmovalca/tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk.

Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku *Razumevanje* prejme največ polovico točk.

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **predstavi književni osebi – Adrijana in Mariso ter njun odnos, stiske in naloge – do 12 točk;**
 - Predstavitev književnih oseb: Adrijana in Marise – do 4 točke.
 - Adrijan: 13-letnik, udeleženec tabora, ki je Marisi (po začetnem nezaupanju) naklonjen; je čustven (se zaljubi v Mariso), empatičen, sočuten, pogumen (naredi korak v neznano), radoveden (prosti čas preživlja na raziskovalnih taborih), skrivnosten (z Mariso se skrivaj dobiva), družaben (ima prijatelje), ima občutek pripadnosti skupini, ki ji zaupa, je kolegialen in pomaga drugim; ima spoštljiv odnos do odraslih; je ekološko usmerjen; prijateljeva smrt predstavlja osnovo za njegovo osebno travmo; s pomočjo morskega konjička se vrača v svoj svet žalosti; verjame v pravičnost in želi biti na strani dobrega; ima domišljijo/fantazijo (verjame v nevidno in nepojasnjeno).
 - Marisa: domačinka/otočanka, ki je drugačna od povprečnih najstnikov; svojo mladost je preživljala v odmiku od resničnega sveta (pogosto se je zatekala v fantastični svet nevidnega); je upornica, kar se kaže predvsem v odnosu do mame (tudi do Daria in drugih); zaradi očetove odsotnosti (smrti) je nezaupljiva (in zaprta vase), še najbolj se razume z babico Milvo, (delno) tudi s Stiborjem; najbolj se počuti v samoti; je radovedna, saj je na skrivaj prihajala v svetilnik; je pogumna (drzna), saj spoznava in vstopa v neznani svet nevidnega (tam občuti svobodo); verjame v »nevidno in nepojasnjeno« (metafizično); je skrivnostna, saj se je v nevidnem svetu povezala s svojim očetom Rankom (skrivaj hodila v svetilnik); ima smisel za pravičnost, saj želi biti na strani »dobrega«.

- Predstavitev razvoja odnosa med Adrijanom in Mariso – do 4 točke.
Na začetku je njun odnos zelo nezaupljiv. Ker oba verjameta v možnost preobrazbe oziroma v svet nevidnega, si (sčasoma vse bolj) zaupata (misli in strahove; Marisa Adrijanu prizna, da se včasih spreminja v črnega galeba). Skupaj »prehajata« v svet duš (umrlih). Njuna naklonjenost se poglobi (preko poglobljenih in zelo osebnih pogovorov) v najstniško ljubezen. Na koncu njun odnos ni definiran (odideta vsak svojo pot).
- Predstavitev stisk in nalog Adrijana in Marise – do 4 točke.
 - Adrijan je doživljal stiske zaradi: smrti prijatelja (občutek krivde); Leninega ljubosumja (ko se je njegov odnos z Mariso poglobljal); ker ni (natančno) vedel, komu lahko zaupa (Marisi, Stiborju ...); občutil je strah oziroma ni imel občutka varnosti (ob spoznavanju in vstopanju v nevidni svet; ko se je Marisa spremenila v črnega galeba, je obstajala možnost, da se ne vrne) ipd.
 - Marisa je doživljala stiske zaradi: očetove smrti; nerazumevanja z mamo; nesprejemanja maminega prijatelja Daria; nezaupljivosti do Stiborja (in drugih); ker ni hotela ustreči želji odraslih, da bi bila drugačna (družabnejša, veselejša, zaupljivejša); močne želje po vstopu v Kraljestvo neskončne zarje (nezmožnost takojšnjega vstopa oziroma njena neučakanost); verjetno tudi zato, ker na otoku ni imela vrstnikov, s katerimi bi lahko vzpostavila prijateljske vezi ipd.
 - Njune skupne naloge so: reševanje (osebnih) otroških travm; vstop v Kraljestvo neskončne zarje (in v svet odraslih – iniciacija); vzpostavljanje (zaupnih) odnosov z odraslimi (in vrstniki); (prijateljsko) sodelovanje; pogumno delovanje in zagotavljanje pravičnosti v svetu; ekološko ravnanje; raziskovanje in razumevanje življenja (etnologija in običaji) ...
- **poveže odlomka z glavnima osebama – do 4 točke;**
Iz prvega odlomka je razvidno, kako Marisa doživlja samo sebe. Kaže se njena povezanost z naravo in z nevidnim bistvom slehernega bitja. Uživa v svojem svetu, kjer je vesela in svobodna.
V drugem odlomku Marisa dvomi v Adrijana. Ne razume, zakaj bi sploh bila zanimiva zanj. Ne zaupa njemu in drugim (zaradi svoje/njegove drugačnosti/odtujenosti in zlaganosti sveta), obenem pa izraža hrepenenje in vero v drugačen (vzporeden) »prostor/svet«, kjer je vse mogoče, ter verjame v možnost vstopa/prehoda v ta nevidni svet (prav ona ima ključ za vstop).
- **piše o simboliki barv in predmetov – do 4 točke.**
 - Natančno predstavi dve simbolni barvi ali predmeta – do 4 točke.
 - Natančno predstavi eno simbolno barvo ali predmet – do 2 točki.
 - Barve in predmete zgolj našteje – do 1 točke.

Npr.:

- (alabastrski) morski konjiček (ožarjen z ognjeno svetlobo) ima posebno moč, omogoča prehod iz vidnega v nevidni svet;
- črna ptica dveh svetov; črna barva/črni galeb v primerjavi z belo barvo/belim galebom – drugačnost, nasprotje; galeb (galebje pero) povezuje svet živih in mrtvih; grobnica (nagrobni spomeniki) v povezavi s črnimi peresi;
- vraževerje (arheološke najdbe);
- Modri otok; modra barva (neskončnost – širjava neba, globina morja, čistost in svežina vode, tudi otožnost in melanholija); modrost (mladih); nastajanje in iskanje novega;
- otok kot iniciacijski arhetip, izolacija prvinskega (naravnega) od moderniziranega (odtujenega, predrugačenega) sveta;
- poimenovanja na otoku – zemljevid (Bela pečina, Biserni zaliv ...);
- zelišča/zeli (netresk – obesek za zaščito pred zlim);
- kasilenska rozeta;
- svetilnik (smerokaz za ladje in prehod v drugo dimenzijo);
- oranžna zarja nad svetilnikom (skrivnost);
- preroške (lucidne) sanje ...

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

navede podatke o avtorici in njenem delu – do 4 točke;

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

navede nekaj podatkov o knjigi – do 3 točke;

ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 3 točke.

Npr.: sodobna slovenska mladinska pisateljica; fantazijski/(znanstveno)fantastični/pustolovski/mladinski roman, proza, književna oseba, dogajalni prostor in čas, tretjeosebna pripoved/vsevedni pripovedovalec, sporočilo/ideja, tema, simbol ...

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno vpeti v tekmovalčevo pisanje in niso zgolj naštetih (na nepravih mestih). Ne šteje torej zgolj kvantiteta.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **presodi, ali sodobnega bralca zanima fantastični Modri otok in Marisino razmišljanje – do 4 točke;**

Npr.:

Se (utemeljeno) opredeli, da je fantastični Modri otok za sodobnega bralca zanimiv, saj mu omogoča vstop v svet fantazije/domišljije; pri mladem bralcu vzbuja radovednost, budi njegov pustolovski duh in ga sili v »akcijo«; mladi bralec se srečuje s pomembnimi (ekološkimi) vprašanji; mladi bralec se odloča za sodelovanje, prijateljstvo, pogum, pravičnost ... Fantastični Modri otok sodobnemu mlademu bralcu omogoča »iniciacijo« v svet odraslih.

Piše o tem, da je Marisin pogled na svet za sodobnega mladega bralca zanimiv (se strinja s konkretnimi Marisinimi pogledi, ravnanji ...).

Utemeljeno se lahko tudi opredeli, da fantastični Modri otok (in Marisino razmišljanje) za sodobnega mladega bralca ni/nista zanimiv/zanimiva.

- **pojasni in utemelji pomen ključa Kraljestva neskončne zarje – do 2 točki;**

Npr.:

Ključ Kraljestva neskončne (alabastrski morski konjiček) zarje je izjemno pomemben, saj omogoča vstop v nevidni/vzporodi svet, kjer je lahko »popravimo napake« ali spremenimo usode, se srečamo z mrtvimi, se predamo brezdelju, uživamo v harmoničnem svetu/večni sreči; ključ je čaroben in omogoča prehod le izbranim za posebno nalogo (Stiborju) in pod določenimi pogoji (ugodna postavitve planetov); vstop v Kraljestvo neskončne zarje je možen zaradi skupnega doživetja (travme iz otroštva) ipd.

Piše lahko tudi o tem, kako pomembno je, kdo »pride« do ključa Kraljestva neskončne zarje, kakšni so njegovi nameni: Stibor bi lahko možnost prehoda »zlorabil« (bojazen Milve); mladi (»še nepokvarjeni«) so vredni večjega zaupanja; za uporabo ključa je potrebno biti potrpežljiv (Marisa ni!), potrebno je počakati na pravi trenutek; Milva »se bori«, da bi bil »prehod« varen in v dobro vseh ...

- **napiše izviren naslov – do 2 točki;**

Naslov naj bo povezan z romanom in osebnim razmišljanjem.

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 2 točki.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

- **Ustrezna zgradba – do 3 točke.**
 - 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov.
 - 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov.
 - 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni.
- **Jezikovna pravilnost – do 4 točke.**
 - 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami.
 - 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
 - 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo.
 - 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.
- **Slogovna ustreznost – do 3 točke.**
 - 3 t – za slogovno brezhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami.
 - 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napak, ki se ne ponavljajo.
 - 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Želimo vam veliko zadovoljstva pri vrednotenju razlagalnih spisov.